

Riktlinjer för Pliktverkets tillämpning av delpensionsavtalet för statligt anställda

2003:1

Generaldirektören fastställer dessa riktlinjer för Pliktverkets tillämpning av delpensionsavtalet för statligt anställda. Riktlinjerna skall tillämpas fr.o.m. den 30 oktober 2003.

Syftet med delpensionsavtalet

Delpensionsavtalet är ett stöd för Pliktverket som arbetsgivare att behålla äldre medarbetare i arbete fram till ordinarie pensionsålder. Delpensionen ger medarbetaren möjlighet att trappa ner sitt arbete inför ålderspensioneringen men ändå vara kvar i sitt yrke.

Arbetet och Pliktverkets organisation skall vara anpassad så att medarbetarna har möjlighet att arbeta i oförändrad omfattning i sina anställningar fram till ålderspensioneringen. Trots detta kan en medarbetare behöva minska arbetstiden för att förbättra sin arbetsituation.

Villkoren för att få delpension

Dessa villkor gäller för att en medarbetare skall kunna beviljas delpension:

- Medarbetaren är född i februari 1938 eller senare
- Medarbetaren har haft kollektivavtalad statlig, kommunal eller privat pensionsrätt i sammanlagt minst 120 månader
- Delpensionen beviljas tidigast fr.o.m. den månad medarbetaren fyller 61 år och längst t.o.m. månaden innan medarbetaren fyller 65 år. Medarbetaren har ingen möjlighet att få delpension när han eller hon har fyllt 65 år.
- Medarbetaren måste arbeta minst 50 procent av heltid.

Skälen för att bevilja delpension

Pliktverket kan bevilja en medarbetare delpension upp till 50 procent av heltid. Ett skäl kan vara att medarbetaren trots god arbetsmiljö behöver pensionsledigheten för att minska risken för en varaktig sjukskrivning som beror på arbetet. Ett annat skäl kan vara att underlätta ett omställningsarbete i Pliktverket.

Pliktverket får på detta sätt en möjlighet att behålla medarbetare som kan och vill stanna i verksamheten fram till sin ålderspensionering.

Delpension är inget alternativ till sjukförmån

Delpensionen är inget alternativ till sjukskrivning, tillfällig sjukpension eller sjukpension. Pliktverket beviljar därför inte delpension om någon av dessa förmåner kan vara aktuell. Däremot fortsätter delpensionen att gälla om en medarbetare senare får även en sjukförmån.

Avsikten med delpensionen

Medarbetaren beviljas delpensionen för att vara pensionär under den frigjorda tiden. Det är inte tillåtet att förvärvsarbete under denna tid utan Pliktverkets godkännande. Ett sådant godkännande lämnas av personaldirektören eller av generaldirektören för de arbetstagare som han eller hon anställer. Undantag är om medarbetaren redan har ett förvärvsarbete innan delpensioneringen. Det är då möjligt att fortsätta med det förvärvsarbetet i samma omfattning som tidigare. Medarbetaren är skyldig att informera Pliktverket om eventuellt förvärvsarbete.

Ekonomiska konsekvenser

Pliktverket kompenserar medarbetaren med 60 procent av den lön som han eller hon förlorar till följd av delpensioneringen.

Delpensionen är inte pensionsgrundande inkomst för den allmänna ålderspensionen. Det innebär att den lagstadgade ålderspensionen kan minska. Den förmånsbestämda tjänstepensionen påverkas däremot inte.

Löneutvecklingen följer kollektivavtalen under den tid som medarbetaren har delpension. Om medarbetarens lön förändras räknas delpensionen om.

Förläggning av arbetstid

Den förkortade arbetstiden förläggs efter verksamhetens krav. Enhetschefen och medarbetaren träffar en enskild överenskommelse om förläggning av medarbetarens ordinarie veckoarbetstid enligt 4 kapitlet 14 § i lokalt ALFA för Pliktverket.

Enligt lokalt ALFA för Pliktverket får enhetschefen begära att en medarbetare med delpension arbetar

- mertid med högst 25 timmar per kalenderår och
- övertid med högst 25 timmar per kalenderår.

Information om delpensionen

Enheten informerar medarbetaren om möjligheten till delpension i god tid innan han eller hon fyller 60 år.

Ansökan om delpension

Medarbetaren lämnar sin ansökan om delpension till den enhet där han eller hon arbetar. Ansökan kan göras tidigast ett år innan medarbetaren avser att påbörja ledigheten.

Pliktverkets ambition är att medarbetaren skall få ett beslut om delpension inom tre månader efter att ansökan kommit till Pliktverket. Pensionsledigheten påbörjas tidigast en månad efter att ansökan beviljats.

Beslut om delpension skall grundas på individuell prövning.

Handläggningsrutiner vid enheten

Ansökan bereds först vid enheten. Det ingår i beredningen att komma överens om ett förslag till arbetstidens förläggning, arbetsuppgifter och omfattning för delpensionsledigheten.

Enhetschefen yttrar sig

Enhetschefen yttrar sig över ansökan om delpension. Yttrandet skall innehålla en tillstyrkan eller avstyrkan och motiven för det. Om enhetschefen tillstyrker ansökan skall yttrandet också innehålla

- uppgift om de åtgärder som vidtagits eller diskuterats för att medarbetaren skulle ha kunnat arbeta i oförändrad omfattning i sin anställning fram till ålderspensioneringen
- förslag till omfattning av delpensionen.

Ansökan med yttrande sänds till personalstaben.

Samverkan enligt samverkansavtalet

När delpensioneringen medför en väsentlig förändring för både individen och organisationen skall samverkan ske enligt samverkansavtalet om hur arbetsuppgifterna skall lösas efter att en delpension har beviljats.

Samverkan sker vid respektive enhet och innebär att

- förändringar som påverkar arbetslaget behandlas vid arbetsplatsträffar
- förändringar som påverkar flera delar av enheten behandlas i samverkanansgrupp.

Beslut om delpension

Generaldirektören beslutar om delpension för de medarbetare som han eller hon anställer enligt Pliktverkets arbetsordning. Personaldirektören beslutar om delpension för övriga medarbetare.

Utöver vad som framgår av arbetsordningen skall det framgå av beslutet

- vilken tidsperiod som delpensionen gäller
- villkoren för att beslutet skall kunna omprövas
- att medarbetaren är skyldig att informera Pliktverket om eventuellt förvärvsarbete
- att Pliktverket kan ompröva beslutet om medarbetaren börjar förvärvsarbete eller utvidgar ett förvärvsarbete i förhållande till vad som gällde när delpensionen beslutades.

Medarbetaren kan begära att beslutet ändras

Beslutet om delpension kan ändras på medarbetarens initiativ om hans eller hennes ekonomiska situation eller familjeförhållanden förändras väsentligt i förhållande till vad som gällde när delpensionen beviljades.

Arbetsgivaren kan ompröva beslutet

Beslutet om delpension kan omprövas på Pliktverkets initiativ om medarbetaren börjar förvärvsarbete eller utvidgar ett förvärvsarbete i förhållande till vad som gällde när delpensionen beslutades. Beslutet kan även omprövas om grunden för beslutet förändras väsentligt.

Information till ATO

Innan beslutsfattaren avslår en ansökan eller ändrar beviljad delpension skall arbetstagarorganisationerna informeras enligt det förfarande som framgår av 1 kap. 4 § PA-03. Arbetstagarorganisationerna har sedan rätt att inom fem arbetsdagar begära förhandling om det tilltänkta beslutet. Om arbetstagarorganisationerna inte begär förhandling eller om en förhandling avslutats kan sedan Pliktverket fatta beslut i ärendet.

Delpensionen betalas ut av SPV

Statens pensionsverk beräknar och betalar ut delpensionen och fakturerar Pliktverket kostnaden för delpension och särskild löneskatt.

Varje enhet bekostar delpensionen

Pliktverket bekostar delpensionen och betalar särskild löneskatt på den i stället för den sedvanliga arbetsgivaravgiften.

Kostnaden belastar sedan berörd enhet i Pliktverket och den huvudverksamhet medarbetaren arbetar i.

Uppföljning

Inför varje årsskifte skall personalstaben följa upp hur avtalet om delpension tillämpas.

Björn Körlof

Claes Kjellson